

Simon van der Doorn,

Inspectie Openbare Orde en Veiligheid

Donna Landa,

programma Nationale Veiligheid Regionaal op Orde, directie Nationale Veiligheid, ministerie van BZK

Basisboek regionale crisisbeheersing: papieren tijger of praktisch naslagwerk?

In maart 2010 is, in opdracht van het Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid Nibra (NIFV), het Basisboek regionale crisisbeheersing uitgebracht. Dit Basisboek¹ is bedoeld als een praktische syllabus voor functionarissen in de regionale organisatie voor de bestrijding van rampen en crises.

Wat belooft het?

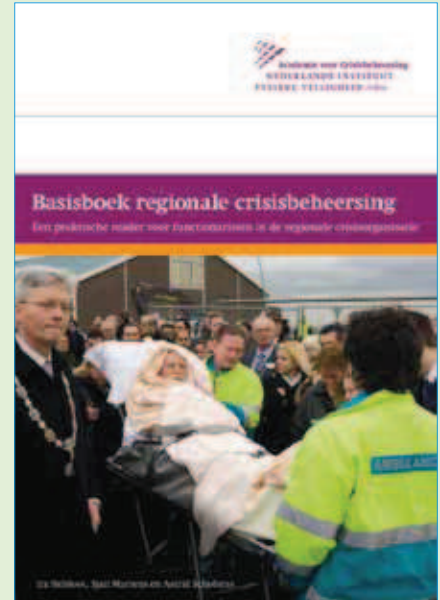
Het boek wil voorzien in 'actuele lesstof die aansluit bij nieuwe inzichten en de ontwikkelingen in wet- en regelgeving'. Het boek wil niet alleen een theoretisch kader zijn, maar vooral een praktijkboek over de 'regionale crisisorganisatie'.

Het boek is vooral geschreven voor personen die deel uitmaken van de regionale crisisorganisatie, zoals leden van COPI (commando plaats incident), ROT (regionaal operationeel team) en beleidsteam, andere functionarissen van hulpverleningsdiensten en gemeentelijke diensten en voor crisispartners. Verschillende aspecten die de auteurs voor de praktijk van waarde vinden, worden behandeld. Zo komen onder meer aan de orde de organisatie van de regionale crisisorganisatie, de regionale voorbereiding op de crisisbeheersing, de besluitvorming tijdens crises en het managen van een crisis. Het boek geeft vele voorbeelden, handreikingen en lessen. Het boek is ook bedoeld voor professionals, bestuurders met een veiligheidsportefeuille en studenten in de veiligheid aan een hbo of een universiteit.

Wat maakt het waar?

Het basisboek geeft overzichtelijk en thematisch weer hoe (regionale) crisisbeheer-

sing is opgebouwd. Interessant is om te lezen op welke wijze belangrijke historische ontwikkelingen van invloed zijn op de organisatie van veiligheid nu. Bijvoorbeeld wordt aangeduid hoe de industriële revolutie heeft geleid tot veranderende dreigingen in onze staat en hoe die veranderingen nog continu plaatshebben. Pluspunt van de uitgave en vernieuwend is dat per onderwerp is aangegeven hoe de invoering van de Wet veiligheidsregio's een wijziging bewerkstelligt in de rol, positie of samenstelling van crisisbeheersingsteams. Die vertaling van nieuwe wetgeving naar hoe de praktijk daardoor komt te veranderen, is wat ons betreft heel nuttig voor professionals in het veld. De auteurs stellen dat het domein van de crisisbeheersing nog niet is uitgekristalliseerd, gelet op de verschillende visies op crisisbeheersing en de invoering en verdere implementatie van de Wet veiligheidsregio's. Ze gebruiken die stelling om bij een aantal onderwerpen hun mening te geven en presenteren die mening dan als een feit. Voorbeeld daarvan op het terrein van informatievoorziening is de stelling dat – ook bij netcentrische informatievoorziening – 'het ROT ten minste in de eerste uren niet wordt voorzien van accurate informatie vanuit de plaats incident'. Ander voorbeeld is het opperbevel van de burgemeester. Daarbij

wordt als feit de stelling geponoerd dat burgemeesters de neiging hebben om zich te laten verleiden tot operationele kwesties in plaats van zich te richten op strategische besluiten.

Verder geven de auteurs een eigen definitie van (regionale) crisis die onnodig afwijkt van de definities in de Wet veiligheidsregio's en in het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming. Hiermee wordt de samenhang van rampenbestrijding en crisisbeheersing onduidelijk en ook de samenhang tussen de beheersing van crises op regionaal en op nationaal niveau². Bij dat laatste punt valt op dat niet de meest actuele versie van dit handboek (van eind 2009) is gebruikt, maar een ouder exemplaar. Er zijn ook hiaten in de behandeling van de stof: De opsomming van 'de regionale crisisprocessen' bijvoorbeeld bevat alleen de uitvoerende rampbestrijdingsprocessen. De informatievoorziening, de alarmering, opschaling en afschaling en de besluitvorming en de leiding en coördinatie ontbreken. Ook de nieuwere rampscenario's zoals epidemieën en stroomuitval komen hierin weinig aan bod.

¹ De auteurs van het boek zijn Ira Helsloot (hoogleraar Crisisbeheersing en Fysieke Veiligheid VU), Sjan Martens (decaan Crisisbeheersing NIFV) en Astrid Scholtens (hoofd Onderzoek Crisislab).

² In artikel 1 van de Wet veiligheidsregio's is die samenhang wel goed beschreven.